

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 5, No 1 (1954)



Η ΑΣΠΕΡΓΙΛΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΟΡΝΙΘΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ (ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ)

K. ΤΑΡΛΑΤΖΗΣ, A. ΠΑΝΕΤΣΟΣ, Π. ΔΡΑΓΩΝΑΣ

doi: [10.12681/jhvms.17579](https://doi.org/10.12681/jhvms.17579)

Copyright © 2018, K.ΤΑΡΛΑΤΖΗΣ Α.ΠΑΝΕΤΣΟΣ Π.ΔΡΑΓΩΝΑΣ



This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΤΑΡΛΑΤΖΗΣ Κ., ΠΑΝΕΤΣΟΣ Α., & ΔΡΑΓΩΝΑΣ Π. (1954). Η ΑΣΠΕΡΓΙΛΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΟΡΝΙΘΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ (ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ). *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 5(1), 551–562.
<https://doi.org/10.12681/jhvms.17579>

VI. ΝΙΤΡΟΦΟΥΡΑΖΟΝΗ

Βικτηριοστατικὸς παράγων, δρῦν κατὰ πλείστων θετικῶς καὶ ἀρνητικῶς κατὰ Gram χωννυμένων μικροοργανισμῶν, χρησιμοποιούμενος ἐπίσης καὶ διὰ τὴν λίαν ἀποτελεσματικὴν καταπολέμησιν τῆς κοκκιδιάσεως. Ἡ ταῦτοχρονος ἔγχυσις νιτροφουραζόνη; καὶ πενικιλίνης ἐπιτρέπει τὴν ἴκανοποιητικὴν καταπολέμησιν τῶν μαστιτίδων.

VII. ΚΟΛΛΟΕΙΔΕΣ ΟΞΕΙΔΙΟΝ ΑΡΓΥΡΟΥ

Ἡ οὖσία αὕτη ἐν αἰωρίσει ἐντὸς βαζελίνης χρησιμοποιεῖται ἐνίοτε διὰ τὴν θεραπείαν τοπικῶν τινων λοιμώξεων ὡς καὶ τῆς μαστίτιδος τῶν ἀγελάδων.

K. B. T.

Ἡ ΑΣΠΕΡΓΙΛΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΟΡΝΙΘΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ (ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ)

‘Υ π δ

Κ. ΤΑΡΛΑΤΖΗ, ΑΧ. ΠΑΝΕΤΣΟΥ καὶ Π. ΔΡΑΓΩΝΑ

A'. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ

Ἄι μυκητιάσεις, νόσοι διφειλόμεναι εἰς παθογόνους μύκητας, ἀπησχόλησαν καὶ ἀπασχολοῦν εἰσέτι τοὺς παθολόγους δλοκλήρου τοῦ κόσμου διότι, καίτοι γνωσταὶ ἀπὸ δύο καὶ πλέον αἰώνων, ἐν τούτοις ἡ μελέτη των δὲν θεωρεῖται εἰσέτι περαιωθεῖσα, λόγῳ τῆς πολλαπλῆς αἵτιολογίας των καὶ τοῦ πολυμορφισμοῦ τῶν ἀνατομοπαθολογικῶν των ἀλλοιώσεων.

Νόσοι ἀνθρώπου, ζώων καὶ πτηνῶν, δεοματικαὶ ἢ σπλαχνικαὶ, ἀποδίδονται εἰς εἴδη παθογόνων μυκήτων, αἵτινες δρῦσιν ἐν συνδυασμῷ ἢ μεμονωμένως καὶ ἀνίκουσιν εἰς τὰς πέντε τάξεις ἥτοι τοὺς ἀπτινομύκητας, τοὺς ἀσκομύκητας, τοὺς δεοματομύκητας, τοὺς ὑφομύκητας καὶ τοὺς φυκομύκητας, ἐκ τοῦ δινόματος τῶν διόπιν ἔλκουνται καὶ αὐταὶ τὴν ἐπιωνυμίαν των.

Ἡ ἀσπεργίλλωσις εἶναι μία ἐκ τῶν νόσων τούτων, διφειλομένη, δπως καὶ τὸ δνομά της μαρτυρεῖ, εἰς τὸ γένος Aspergillus, τὸ δποῖον ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀσκομυκήτων.

Ο Ἀσπεργίλλος συναντᾶται ἀφθόνως ἐπὶ τοῦ ἔδαφους καὶ τῶν ζωῆκῶν καὶ φυτικῶν ὑπολειμμάτων, ὃς σαπρόφυτον. Εἴδη δμως τινὰ αὐτοῦ εἶναι παθογόνα καὶ προκαλοῦν ἀληθινὰς ἐπιζωτίας. Εἶναι δ μύκης, δ δποῖος μολύνει διὰ τῶν σπόρων του γηραιάς καλλιεργείας ἐτέρων μικροοργανισμῶν καὶ ευκόλως ἔγκαθίσταται ἐπὶ ἐτέρων ἀνατομοπαθολογικῶν ἀλλοιώσεων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν πτηνῶν, ἰδίως τῆς φυματιώσεως καὶ τοῦ καρκίνου.

Προσβάλλει τὸν ἄνθρωπον καὶ πολλὰ εἴδη ζώων, ἰδιαιτέρως δμως τὰ πτηνά. Ἡ ἀσπεργίλλωσις ἐπὶ τῶν πτηνῶν παρετηρήθη πρὸ πλέον τῶν 200

ἔτῶν. Ἄν καὶ οἱ πρῶτοι ἔρευνήσαντες αὐτὴν δὲν ἀναφέρουν μετ' ἀκριβείας τοὺς μιօρφολογικοὺς χαρακτῆρας τῶν προκαλεσάντων τὴν νόσον μυκήτων, ἐν τούτοις μᾶς ἐπιτρέπεται σήμερον νὰ εἰκάσωμεν, διτὶ οὗτοι ἀνηκον εἰς τὸ γένος Ἀσπέργιλος, διότι σὶ προσβολαὶ ἐξ ἄλλων γενῶν μυκήτων εἶναι ἀρκούντως σπάνιαι εἰς τὰ πτηνᾶ.

“Ηδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ρεωμύδου (1749) τὴν προσοχὴν τῶν ἔρευνητῶν ἐπέσυρεν ἡ ἀνεύρεσις μυκήτων ἐντὸς τῶν ὁδῶν. Ἐν συνεχείᾳ διάφοροι ἔρευνηται ἐπιστοποίησαν τὴν ὑπαρξίαν παρομοίων μυκήτων ἐντὸς τῶν βρόγχων, ἀεροσάκων καὶ δστῶν τῶν διαφόρων πτηνῶν.

“Ἡ νόσος ὅμως διεγνώσθη μόνον τὸ 1841 ὑπὸ τοῦ Delonchamps ἐπὶ τῆς νήσης. Ἔκτοτε πληθὺς ἄλλων συγγραφέων περιέγραψαν περιπτώσεις ἀσπεργιλλώσεως τοῦ πνεύμονος, τῶν ἀεροσάκων, τῶν δστῶν καὶ τοῦ στόματος ὀφειλομένας εἰς διάφορα εἴδη Ἀσπεργίλλου (*Candidus, nigrescens, dulius* καὶ *fumigatus*) οἱ Kauppp καὶ Lahaye τὸ 1928 περιέγραψαν καὶ δερματικὴν ἀσπεργιλλώσιν ἐπὶ τῆς περιστερᾶς, τὸ δὲ 1953 ὁ E.N. Moore⁽⁹⁾ ἀνέφερεν ὀφθαλμίαν τῶν ἴνδιάνων ὀφειλομένην εἰς τὸν A. *Fumigatus*.

“Ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν εἰδῶν, ὁ ἀσπέργιλλος ὁ καπνόχορος (*Fumigatus*) εἶναι ὁ πλέον διαδεδομένος καὶ ὁ πλέον παθογόνος. Εἰς τὴν μελέτην του δ Lucet τὸ 1897 γράφει, διτὶ ἐκ τῶν μυκητιάσεων τῶν κατοικιδίων πτηνῶν, αἱ ἀσπεργιλλώσεις εἶναι αἱ κατὰ πολὺ συχνότεραι καὶ ὀφειλόμεναι σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Asp. *Fumigatus*, διότι ἡ καλλιέργειά του ἐπιτυγχάνεται μόνον εἰς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος τῶν πτηνῶν, πρᾶγμα τὸ δποῖον ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον δρον διὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς νόσου. Τοιουτορρόπτως ἀποκλείεται ἡ παθογονικότης τοῦ *Glaucus* ὁ δποῖος δὲν ἀναπτύσσεται εἰς τὴν θερμοκρασίαν ταύτην.

Σήμερον πιστεύεται ὅμοφώνως, διτὶ ἐξ ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν ἀσπεργίλλων ὁ *Fumigatus* κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ὡς πρὸς τὰς παθογόνους ἴδιότητάς του ἐπὶ τῶν πτηνῶν καὶ ἀκολουθοῦσιν οἱ *Flavus*, *Candidus* καὶ *Dulius*, διτὶ οἱ *Glaucus* καὶ *Herbariorum* στερζοῦνται παθογόνουν τινος δυνάμεως καὶ διτὶ τέλος δὲν ὑπάρχει δερματικὴ ἀσπεργιλλώσις, τῶν τυχὸν περιγραφέντων κρουσμάτων ὑπὸ τὸν Lahaye καὶ Kauppp ἀποδιδομένων εἰς κακὴν τοῦ μύκητος ταῦτοποίησιν ἡ εἰς τυχαίαν μόλυνσιν.

“Ο Asp. *Fumigatus* φύεται ἀφθόνως ἐπὶ παντὸς ὑποστρῶματος ζωῆκοῦ ἡ φυτικοῦ, δξίνου, ἀλκαλικῆς ἡ οὐδετέρας ἀντιδράσεως καὶ ὑπὸ ὑψηλὴν θερμοκρασίαν 37°-40°. Τὰ καλύτερα ὅμως ἀποτελέσματα ἐπιτυγχάνονται ἐπὶ ὑφεπικῶν ὑλικῶν ἐνεχόντων σάκχαρα καὶ ἐλαφρῶς δξίνου ἀντιδράσεως (ὑγρὸν Raulin). Εἶναι δχι μόνον θερμόφιλος ἀλλὰ καὶ θερμογόνος. Παρετηρήθη πράγματι διτὶ ἀνυψώνει τὴν θερμοκρασίαν πεπλατυσμένων κόκκων σίτου εἰς 52°, βεβρεγμένου ἀρτου εἰς 40° - 54°, ἐνῷ ἡ καλλιέργειά του ἐντὸς κλιβάνου 40° παρουσιάζει ἐσωτερικὴν θερμοκρασίαν 54°-57°. Εἶναι ἀεροβίος ἀν καὶ ἀναπτύσσεται καὶ ἐν κενῷ.

Μορφολογικῶς διακρίνεται τῶν ἄλλων εἰδῶν, καθότι ὁ θαλλὸς φέρει διαφοράγματα κατὰ διαστήματα, τὸ δὲ γονίδιον αὐτοῦ, ἥτοι ἡ τελικὴ διόγκωσις ἐκάστης ὑφῆς δίδει στήριγμα εἰς μίαν μόνον σειράν τοις φιαλιδίων ἢ στηριγμάτων, τὰ ὅποια ἔχουσι σχῆμα ἐλλειψοειδές, κείνται τὸ ἐν στενῷς πλησίον τοῦ ἄλλου καὶ καλύπτουσι τὸ ἥμισυ ἢ τὰ δύο τρίτα τῆς ἀνωτέρας ἐπιφανείας τοῦ γονιδίου. Οἱ φιαλοσπόροι στρογγύλοι καὶ λεῖοι, σχηματίζουσι μικρὰς ἀλύσσεις χρώματος ποικίλου ἀναλόγως τῆς ἥλικίας των.

'Η καλλιέργειά του είναι ἥδη δρατὴ μετὰ 24 ὥρας λευκή, ἐνῶ κατὰ τὰς ἀκολούθους ἡμέρας γίνεται κιτρινωπή, κυανόχρονος, πρασινωπή καὶ τέλος φαιὰ ὥς ὁ καπνός, ἀποχρώσεις αἱ ὅποιαι διφείλονται εἰς τὸ χρῶμα τῶν σπόρων.

Δὲν είναι εἰσέτι γνωστόν, ἐὰν ἡ παθογόνος ἰδιότης τοῦ Asp. Fumigatus διφείλεται εἰς ἐνδο- ἢ ἔξωτοξίνην. Διάφοροι συγγραφεῖς ἀπεμόνωσαν οὖσίας πυρετογόνους, τετανογόνους ἢ ἄλλας, ἐπιδρώσας ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ καὶ μυϊκοῦ συστήματος. Τέλος τὸ 1939 ὁ Henrici ἀπεμόνωσε τοξικὴν οὖσίαν παραπλησίαν τῆς ἀμανιτοτοξίνης.

'Ο Asp. Fumigatus είναι παθογόνος διὰ τὸν κόνικλον πρὸ παντὸς καὶ διλγύθερον διὰ τὰ λοιπὰ πειραματόζωα. Σπόροι του ἐνιέμενοι ἐνδοφλεβίως καὶ εἰς μεγάλην ποσότητα ἐπιφέρουσιν ἀμεσον τὸν θάνατον ἐντὸς δλίγων ὥρων μετὰ διαστίκτου αίμοοραγίας ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν δργάνων. Μικροτέρα ποσότης προκαλεῖ τὸν σχηματισμὸν κοκκωδῶν ἄλλοιώσεων ἐπὶ τοῦ πνεύμονος καὶ τῶν λοιπῶν δργάνων.

Οὗτος ἀπεμονώθη ἐκ τοῦ πλακοῦντος ἀγελάδων μετ' ἀποβολὴν ὑπὸ τῶν Bendixen καὶ Plum τὸ 1929. Ἐνιεθεὶς ἐπὶ ἐγγύων ἀγελάδων περιωρίσθη ἐπὶ τοῦ πλακοῦντος, ἐπενεγκὼν ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ἐμβρύου.

[°]Άλλὰ ἡ τοξικότης του είναι μεγίστη ἐπὶ τῶν πτηνῶν ἐπὶ τῶν ὅποιων προκαλεῖ πολλάκις ἐνζωτίας ἢ καὶ ἐπιζωτίας. [°]Αφθονῶν ἐπὶ φυτικῶν ὑπολειμμάτων ἔχει μεγάλας πιθανότητας νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῶν πεπτικῶν καὶ ἀναπνευστικῶν ὅδων τῶν πτηνῶν διὰ τῆς κόνεως τὴν ὅποιαν ταῦτα δημιουργοῦν κατὰ τὴν ἀναζήτησιν τῆς τροφῆς των ἐπὶ κονιορτώδοντς ἐδάφους, εὑρωτιόντος ἀχύρου ἢ τῶν κόκκων. [°]Εκεῖ πολλαπλασιάζεται καὶ δυνατὸν νὰ εἰσέλθῃ καὶ εἰς τὴν μεγάλην κυκλοφορίαν καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ ἐντὸς τῶν λοιπῶν δργάνων.

'Η ἐκδήλωσις τῆς ἀσπεργιλλώσεως ποικίλλει ἀναλόγως τῆς ἀντιστάσεως καὶ ἴδιως τῆς ἥλικίας τῶν πτηνῶν :

α) Ἐπὶ τῶν νεοσσῶν κατὰ τὰς 10-15 πρώτας ἡμέρας τῆς ζωῆς των, δι μύκης προκαλεῖ τὴν λεγομένην ἀσπεργιλλικὴν πνευμονίαν τῶν ἀναθρεπτήρων (pneumopie des couveuses) ἥ ὅποια ἐκδηλοῦται ἀκόμη καὶ ἐπὶ τῶν ἐμβρύων ἐπιφέρουσα τὸν θάνατον αὐτῶν. [°]Ἐν συνεχείᾳ οἱ νεοσσοὶ ἐμφανί-

ζουν ἄπαντα τὰ συμπτώματα βαρείας πνευμονίας (κατήφειαν, ἀνορεξίαν, δύσπνοιαν, διάρροιαν λευκοῦ χρόματος). Ὁ θάνατος είναι ἡ συνήθης ἀπόληξις ἐντὸς 24 - 48 ὥρῶν εἰς ποσοστὸν 10-15 %. Εἰς ὑποξείας τινας μιօρφάς ἡ νόσος ἐκδηλοῦται ὑπὸ μιօρφήν ἐντεροηπατίτιδος καὶ βρογχοπνευμονίας καὶ ὅσοι ἐκ τῶν νεοσσῶν ἐπιζήσωσι παραμένουσι καχεκτικοὶ καὶ παροντιάζουσιν ἀνωμαλίας τῶν ὀστῶν λόγῳ προσβολῆς των ὑπὸ τοῦ μύκητος.

β) Ἐπὶ τῶν ἐνηλίκων ὁ μύκης δύναται νὰ προσβάλῃ πολλὰ ὅμοιοῦ ἐσωτερικὰ δργανα, δρότε ἡ νόσος ἐκδηλοῦται ὑπὸ δξεῖαν μιօρφήν μὲ συμπτώματα ἀνάλογα τῶν προσβεβλημένων δργάνων (κατήφεια, ἀνορεξία, πολυδιψία, κυάνωσις τοῦ λοφίου, δύσπνοια καὶ διάρροια) ὁ δὲ θάνατος ἐπέρχεται ἐντὸς 8-10 ἡμερῶν λόγῳ ἀσφυξίας ἡ γενικής τοξινώσεως ἡ προσβάλλει μόνον τὸ ἀναπνευστικὸν ὅπότε ἡ νόσος ἐξελίσσεται ἐντὸς πολλῶν ἐβδομάδων ἡ καὶ μηνῶν. Ἐν περιπτώσει προσβολῆς μόνον τῶν ἀεροσάκκων, ἡ προϊοῦσα καχεξία εἶναι τὸ μόνον σύμπτωμα τῆς νόσου. Ἐνίστε τέλος προσβάλλονται τὰ ὀστᾶ καὶ αἱ ἀρθρώσεις ὅπότε τὰ συμπτώματα εἶναι ἀφ' ἔαυτῶν καταφανῆ.

Ἡ οὐσιώδης ἀνατομοπαθολογικὴ ἀλλοιώσις τῆς ἀσπεργιλλώσεως εἶναι τὸ ἀσπεργιλλικὸν ψευδοφυμάτιον, τὸ ὅποιον ἐμφανίζεται μικροσκοπικῶς μὲν ἔχον μέγεθος κόκκου κέγχρου, ὑφὴν ἐλαστικὴν ἢ οὔ, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς τυρειδοῦς νεκρώσεώς του καὶ χρῶμα κίτρινον, μικροσκοπικῶς δὲ ἀποτελούμενον ἐκ δύο ζωνῶν τῆς μᾶς κεντρικῆς διμοιογενοῦς καὶ ἡωσινοφίλου διασχιζομένης ὑπὸ πλουσίου συμπιλήματος τοῦ μύκητος καὶ περιβαλλομένης ὑπὸ γιγαντοκυττάρων καὶ μᾶς περιφερειακῆς ἐξ ἡωσινοφίλων καὶ λεμφοκυττάρων μετὰ ἵνωδους ἐξεργασίας, ἐν περιπτώσει βραδυτέρας ἐξελίξεως.

Τὰ ψευδοφυμάτια ταῦτα ἐδρεύουσιν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν δργάνων ἰδίᾳ τοῦ πνεύμονος. Ἡ ἐντὸς τῶν βρόγχων, τῶν ἀεροσάκκων, τῶν στομάχων καὶ ἐπὶ τῶν νεφρῶν καλλιέργεια τοῦ μύκητος προδίδεται ἐκ τοῦ ρυπαροῦ ἐπιχρίσματος, χρόματος διαφόρου τὸ ὅποιον καλύπτει τὰς ἐπιφανίειας των.

Ἡ πρόγνωσις εἶναι βαρεῖα διότι θάττον ἡ βράδιον ὁ θάνατος εἶναι ἡ συνήθης ἀπόληξις εἰς τὰ ἀσθενῆ πτηνά, ἰδίως ἐπὶ τῆς πνευμονίας τῶν νεοσσῶν.

Ἡ νόσος εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ διὰ τὸν ἀνθρωπὸν, ἐπὶ τοῦ ὅποιου ἀναλόγως τῆς ἔδρας τοῦ μύκητος ἔχομεν πολυμορφίαν νοσηρῶν ἐκδηλώσεων ὡς τὴν πνευμονικήν, βρογχικήν, ώτικήν, δεοματικήν, δινοφραργγικήν, τοῦ κερατοειδοῦς κλπ.

Ἡ διάγνωσις εἶναι λίαν δύσκολος ἐπὶ ζώντων πτηνῶν, μὴ ὑπάρχοντος μηδενὸς παθογνωμονικοῦ συμπτώματος. Νεκροσκοπικῶς ὅμως ἡ φύσις τῶν ἀνατομοπαθολογικῶν ἀλλοιώσεων καὶ ἡ μικροσκοπικὴ ἀνεύρεσις καὶ διὰ

καλλιεργειῶν ταυτοποίησις τοῦ ἀσπεργίλλου οὐδεμίαν περὶ τῆς νόσου ἀμφιβολίαν ἀφίνουσι.

Δὲν ἔδοκιμάσθη εἰσέτι εἰς τὰ πτηνὰ ἢ σποροσυγκόλλησις ἢ ἢ ἀλλεργικὴ μέθοδος ώς εἰς τὸν ἄνθρωπον.

‘Η θεραπεία της εἶναι λίαν δύσκολος. Συνιστᾶται τὸ ἰωδιοῦχον κάλιον μὲ ἀποτελέσματα μᾶλλον πενιχρά.

‘Η πρόληψις της ὑπόσχεται περισσότερα, βασιζομένη εἰς τὴν καθαριότητα, τὰς ἀπολυμάνσεις καὶ τὴν μὴ χρησιμοποίησιν εὑρωτιόντος ἀχύρου στρωματῆς καὶ σιτίων.

B'. Η ΑΣΠΕΡΓΙΛΛΩΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

‘Η ἀσπεργίλλωσις τῶν πτηνῶν δὲν εἶχε παρατηρηθῆ ἐν Ἑλλάδι μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος ἔτους.

1η Περίπτωσις: Τὴν 28ην ὅμιας *Iουνίου 1953*, εἰς πτηνοτρόφος Κ.Π. ἐκ Στομίου-Κορινθίας, προσεκόμισεν ἡμῖν τὰ πτώματα τριῶν ὁρνίθων *Leghorni*, ἥλικιας τριῶν μηνῶν, ἐπὶ τῶν δοπίων διεγνώσαμεν τὴν νόσον.

‘Η ἔξωτερικὴ ὅψις τῶν πτωμάτων οὐδὲν τὸ ἄξιον λόγου παρουσίαζε, πλὴν ποιᾶς τινος ἀπισχνάσεως. Κατὰ τὴν διάνοιξιν αὐτῶν, παρετηρήθη ἡ ὑπαρξία φυματίων ἐπὶ τῶν πνευμόνων καὶ τῶν νεφρῶν ὡς καὶ ἐντὸς τῶν ἀεροσάκκων. Τὸ μέγεθός των ἐποίκιλλεν ἀπὸ τοῦ κόκκου κέγχρου μέχρι καὶ φασιόλου, τὸ χρῶμα των ἥτο κίτρινον καὶ ἡ ὑφή των ἐλαστική. Ἀπεκλείσθη ἀμέσως ἡ φυματίωσις λόγῳ μὴ ὑπάρξεως φυματίων ἐπὶ τοῦ ἥπατος καὶ κατόπιν χρώσεως κατὰ *Ziehl - Nielsen*. Εὑρισκόμεθα λοιπὸν πρὸ μιᾶς πειπτώσεως ψευδοφυματιώσεως, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα φύσεως μυκητιακῆς.

‘Η καλλιέργεια ἐκ τῶν πνευμόνων ἐπὶ ἄγαρ - γεωμήλου μᾶς ἔδωσε μετὰ 24 ὥρας ὠραιοτάτην ἀνάπτυξιν μύκητος, χρώματος λευκοφαίου, ἡ δοπία κατὰ τὰς ἀκολούθους ἡμέρας ἐγένετο πτινωπή - πρασίνη καὶ τέλος καπνόχρους. Ἐκ τῆς μικροσκοπικῆς ἔξετάσεως διεπιστώσαμεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μύκητος τοῦ γένους *Aspergillus*, ἀλλὰ διὰ τὴν ταυτοποίησιν τοῦ εἴδους ἀπετάνθημεν πρὸς τὸν καθηγητὴν κ. Σαρεγιάννην τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς - Ἀθηνῶν, ὁ δοπίος εὐγενεῖς προέβη εἰς τὴν ταυτοποίησιν, ἐξ ἣς προέκυψεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τοῦ *A. Fumigatus*.

Τὴν 9ην *Iουλίου 1953*, ὁ αὐτὸς πτηνοτρόφος προσεκόμισεν ἡμῖν τρεῖς ζῶντας ἀλέκτορας τῆς αὐτῆς ἐκτροφῆς. Τὰ παρατηρηθέντα κλινικὰ συμπτώματα ἦσαν: κατήφεια, ἀνορεξία, διάρροια καὶ πρὸ παντὸς δύσπνοια, ἀναγκάζουσα τὰ πτηνὰ ν^ο ἀνοίγωσι τὸ ράμφος των κατὰ συχνὰ διαστήματα.

‘Η ἔξετασις διὰ σπειροχατίασιν ὑπῆρξεν ἀρνητική.

Κατὰ τὴν νεκροψίαν τῶν τριῶν αὐτῶν πτηνῶν δὲν παρετηρήθησαν ψευδοφυμάτια, ἀλλὰ διάχυτος πνευμονία καὶ ρυπαρὸν ίνωδες, ἔξιδρωμα

ἐντὸς τῶν ἀεροσάκκων. Ἡ καλλιέργεια ἐπὶ ἄγαρ-γεωμήλου μᾶς ἔδωσεν ἐκ νέου τὸν ἀσπέργιλλον τὸν καπνόχορουν.

Κατόπιν καὶ τῆς δευτέρας διαπιστώσεως τῆς ἀσπεργιλλώσεως ἡρευνήσαμεν ἐπιδημιολογικῶς πλέον τὸ θέμα.

Ο ἐν λόγῳ πτηνοτρόφος ἐκτρέψει περὶ τὰς 1.000 ὅρνιθας Λεγκόδρηνος ἐκκολαφθείσας τὴν 2αν Ἀπριλίου 1953. Ἡ στρωμνὴ ἀπετελεῖτο ἐξ ἀχύρου καλῆς ποιότητος κατ' ἀρχάς. Κατὰ τὰ τέλη ὅμως Ἀπριλίου ἐχοησιμοποίησεν εὐρωτιὸν τοιοῦτον. Δέκα μόλις ἡμέρας ἀργότερον τὰ πτηνὰ ἥρχισαν θνήσκοντα, τὰ περισσότερα τῶν δοποίων παρουσίαζον πνευμονικὰ συμπτώματα. Οἱ θάνατοι ἐπληθύνθησαν κατὰ τὰς ἀκολούθους ἡμέρας. Αἱ συνολικαὶ ἀπώλειαι ἀνῆλθον εἰς τὸ ἐν τέταρτον τῶν πτηνῶν τῆς ὅλης ἐκτροφῆς.

Τὴν 2αν Σεπτεμβρίου 1953, ὁ αὐτὸς πτηνοτρόφος προσεκόμισε μίαν καχεκτικὴν ὅρνιθα Λεγκόδρην, ἡλικίας πέντε μηνῶν. Κατὰ τὴν νεκροψίαν διεπιστώθη μόνον προσβολὴ τῶν ἀεροσάκκων. Μολονότι οἱ πνεύμονες οὐδεμίαν μακροσκοπικὴν ἀνατομο-παθολογικὴν ἀλλοίωσιν ἔφερον, κατὰ τὰς γενομένας ἐξ αὐτῶν καλλιέργειας ἐπὶ ἄγαρ-γεωμήλου, ἀνεπτύχθησαν ἀποικίαι Ἀσπεργίλλου, αἵτινες μετὰ 48ωρον ἔλαβον χρῶμα μελανόν. Κατόπιν ταῦτοπιήσεώς του ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Σαργιάννη, διεπιστώθη ὅτι τὴν φοράν ταῦτην εὑρισκόμεθα πρὸ μυκητιάσεως ὀφειλομένης εἰς τὸν «Aspergillus niger».

Ἐπρόκειτο λοιπὸν περὶ συνυπάρξεως τῶν *A. fumigatus* καὶ *niger* εἰς τὴν αὐτὴν ἑστίαν ἐπιζωτίας.

Ἡ συστηθείσα ὑφὴ ἡμῶν θεραπευτικὴ ἀγωγὴ συνίστατο κυρίως εἰς μέτρα ἀπολυμάνσεως, τὴν ἀπόρριψιν τοῦ εὐρωτιόντος ἀχύρου καὶ εἰς τὴν χορήγησιν εἰς τὰς ὅρνιθας ἰωδιούχου καλίου 10 %. ἐντὸς τοῦ πρὸς πόσιν ὕδατος ἐπὶ 7ήμερον. Τὸ ποσοστὸν τῶν θανάτων ἥρχισεν ἐλαττούμενον ἀμέσως καὶ ἐντὸς μηνὸς κατέστη ἀνύπαρκτον. Ἡ διὰ ἰωδιούχου καλίου θεραπεία ἐπανελήφθη ἅπαξ εἰσέτι μετὰ πάροδον μηνός.

2α Περίπτωσις: Ἡ 2α περίπτωσις ἀσπεργιλλώσεως παρετηρήθη ὑφὴ ἡμῶν ὅταν τὴν 23ην Ὁκτωβρίου 1955, ὁ πτηνοτρόφος I. M. ἐκ Καλλιθέας (Ἀθηνῶν) προσεκόμισεν ἡμῖν τρία πτώματα νεοσσῶν Hampshire, ἡλικίας 10 ἡμερῶν (ἐκκολάψεως 12-10-53). Κατὰ τὴν γενομένην νεκροψίαν παρετηρήθησαν ἀσπεργιλλικὰ ψευδοφυμάτια ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν πνευμόνων καὶ ἐφ’ ὅλων τῶν πτωμάτων, χρώματος κιτρίνου καὶ μεγέθους ἀπὸ κεφαλῆς καρφίδος μέχρι καὶ δεβιθίου. Ὁ ἀριστερὸς πνεύμων ἐνὸς ἐκ τῶν πτωμάτων ἦτο καθ’ δλοκληρίαν κατειλημένος ὑπὸ τῶν ψευδοφυματίων. Ἐπίσης ἐν ἀσπεργιλλικὸν ψευδοφυμάτιον μεγέθους φακῆς καὶ ἔτερα δύο μεγέθους κεφαλῆς καρφίδος εὑρέθησαν ἐπὶ τῆς ἀριστ. πλευρᾶς τοῦ μυώδους στομάχου ἐπὶ ἐνὸς ἐκ τῶν πτωμάτων.

Αἱ καλλιέργειαι ἀπέδειξαν τὴν ὑπαρξίαν τοῦ *A. fumigatus*.

3η Περίπτωσις : Τὴν 21ην Ἱανουαρίου 1954, προσεκομίσθησαν ἡμῖν ἐκ τῶν Ἀγροτικῶν Φυλακῶν Τίρυνθος, πτώματα νεοσσῶν Leghorn, ἥλικίας 8 - 16 ἡμερῶν, φέροντα κατὰ τὴν νεκροψίαν, ἀνατομο-παθολογικὰς ἀλλοιώσεις ἀσπεργιλλικῆς πνευμονίας, διαπιστωθείσης καὶ ἐργαστηριακῶς καὶ ὀφειλοτέλενης εἰς τὸν A. fumigatus. Κατὰ τὰς 2αν καὶ 3ην περιπτώσεις εὐρισκόμεθα πρὸ ἀσπεργιλλικῆς πνευμονίας τῶν ἀναθρεπτήρων, τὴν ἐπιζωτολογίαν τῶν ὄποιων δὲν ἡδυνήθημεν νὰ μελετήσωμεν λόγῳ τῶν πενιχρῶν προφορικῶν στοιχείων.

Γ'. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

1) *Πειραματικὴ ἀναπαραγωγὴ ἐπὶ ὁρνίθων Leghorn.*

α) *'Ενοφθαλμισμὸς ἐναιωρήματος σπόρων τοῦ μύκητος διὰ ψεκασμοῦ ἀπὸ τῆς τραχείας ἐπὶ δύο ὁρνίθων οὐδὲν θετικὸν ἀποτέλεσμα ἔσχεν.*

β) *'Ενοφθαλμισμὸς ἐναιωρήματος σπόρων τοῦ A. Fumigatus διὸ ὑποδορείον ἐγχύσεως (0,50 c.c. ἐναιωρήματος καλλιεργείας 48 ὥρῶν). Μετὰ ἔξαντις εἰρηνῶν ἀπὸ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ παρετηρήθησαν κλινικὰ συμπτώματα κατηφείας, ἀνορεξίας καὶ χαμηλώματος πτεροῦ, μετὰ προϊούσης ἀπισχνάνσεως, ἐπιδεινούμενα καθημερινῶς μέχρι τῆς 14ης ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ, δύποτε ἡ δρνις ἔθανε.*

Κατὰ τὴν νεκροψίαν, πλὴν τῆς τελείας ἀπισχνάνσεως, οὐδὲν ἔτερον παρετηρήθη. Κατὰ τὰς γενομένας ἐπὶ ἄγαρ-γεωμήλου σπορᾶς ἐκ τῶν φυσιολογικῶν μακροσκοπικῶς πνευμόνων, ἀνεφύησαν ἐλάχισται ἀποικίαι A. fumigatus. Τὸ γεγονός τοῦτο εἶναι σύμφωνον πρὸς τὴν διαπίστωσιν τοῦ F.T.W. Jordan, (7) ὅστις παρετήρησε τὴν ὑπαρξίαν διαφόρων μυκήτων εἰς πνεύμονας φαινομενικῶς ὑγιεῖς.

γ) *'Ενοφθαλμισμὸς ἐναιωρήματος σπόρων A. fumigatus διὸ ἐνδοφλεβίον ἐγχύσεως (0,20 c.c. ἐναιωρήματος καλλιεργείας 48 ὥρῶν). Μετὰ 19 ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ, ἥρχισαν ἐκδηλούμενα τὰ πρῶτα κλινικὰ συμπτώματα, περιοριζόμενα εἰς κατήφειαν, ἀνορεξίαν, χαμηλώματος πτεροῦ καὶ διάρροιαν. Ταῦτα ἐπιδεινούμενα ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν καὶ συνοδευόμενα ὑπὸ προϊούσης ἀπισχνάνσεως ἐπέφερον τὸν θάνατον μετὰ 42 ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ.*

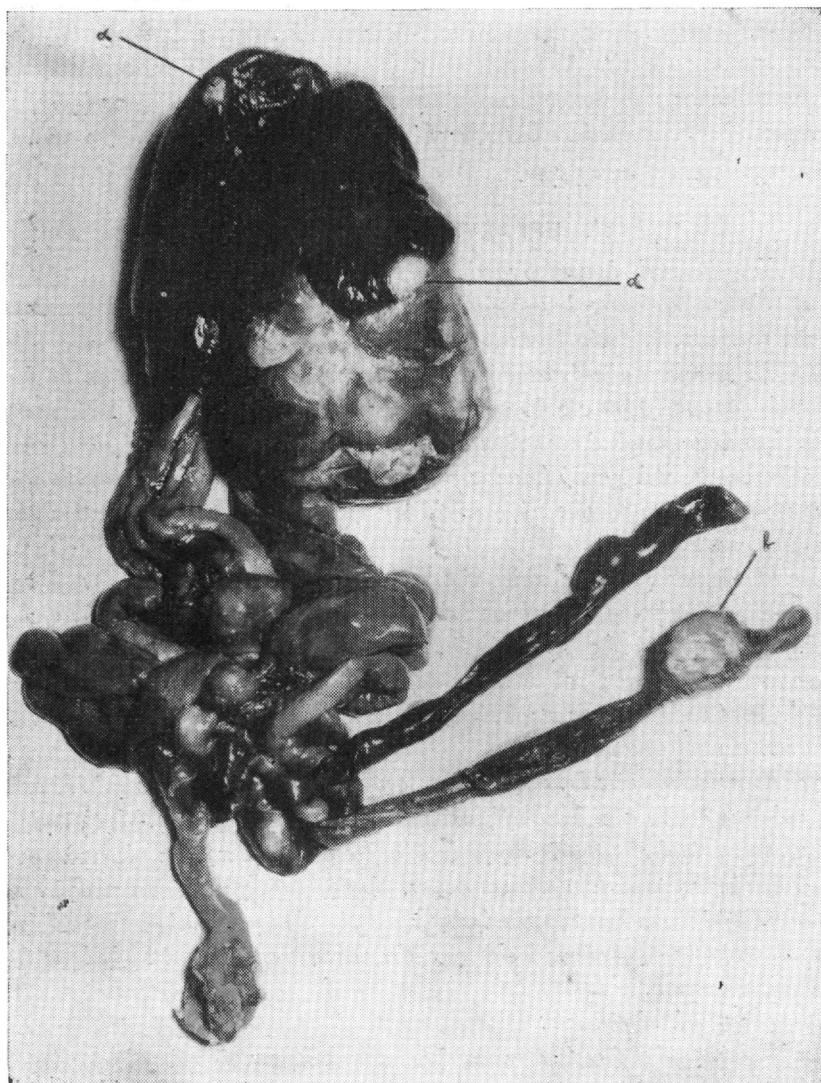
Νεκροτομικὰ εὑρήματα :

1) *'Εξωτερικά : Λοφίον κυανοῦν, πτεροῦ πρωκτοῦ καὶ οὐρᾶς κίτρινα λόγῳ τῶν διαρροϊκῶν κενώσεων, τελεία ἀπίσχνανσις.*

2) *'Εσωτερικά : Παρετηρήθησαν ἀνατομο-παθολογικαὶ ἀλλοιώσεις ἐπὶ τῶν κάτωθι ὁργάνων. (Εἰκόνες 1 καὶ 2) :*

α) *'Αριστερὸς πνεύμων : Ψευδοφυμάτιον μεγέθους φασιόλου καὶ χρώματος λευκοκιτρίνου ἐπὶ τῆς διπισθίας ὅψεως τούτου, συμφυόμενον πρὸς τὰς πλευράς.*

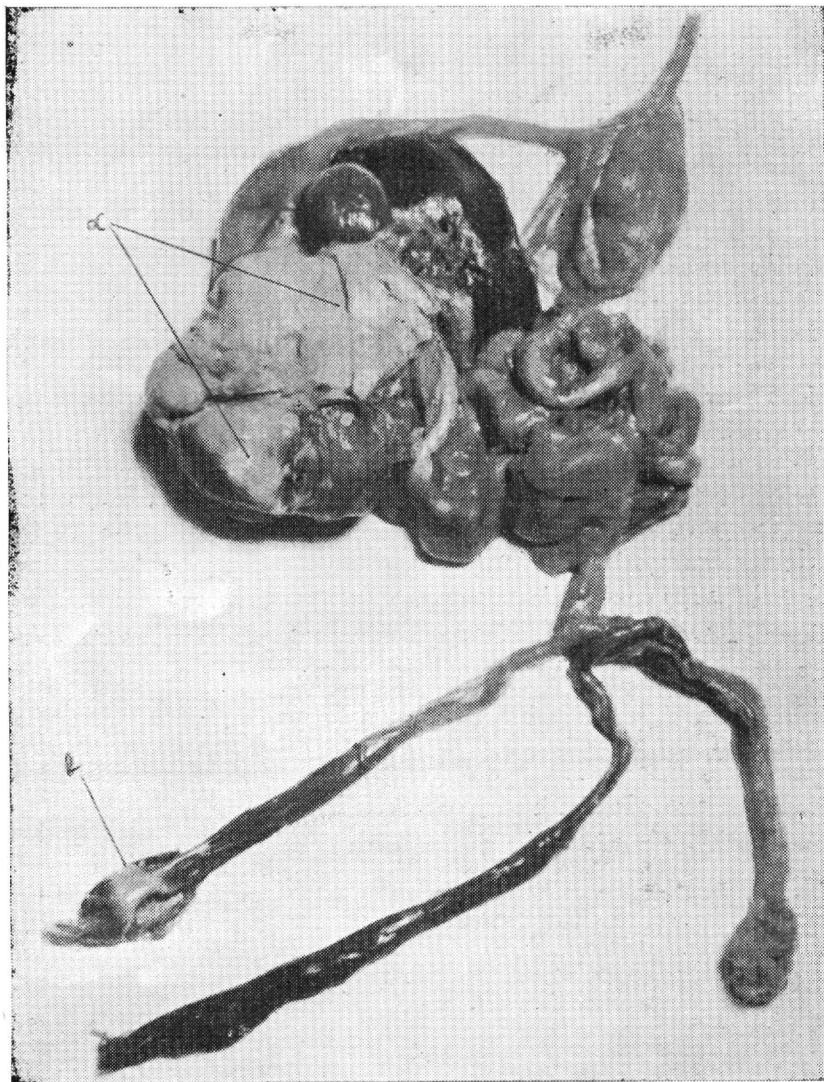
β) *Ηπαρ*: "Εξ ψευδοφυμάτια μεγέθους ἀπὸ τοῦ τοιούτου κέγχρου μέχρι μεγάλου φασιόλου ἐφ' ὅλων τῶν λοβῶν τῶν δογμάτων. (Εἰκ. 1a).



Εἰκὼν 1.

γ) *Μυώδης στόμαχος*: "Απασα ἡ δοπισθία ἐπιφάνεια τούτου ἐκαλύπτετο ἐξ ἀθροίσματος ψευδοφυματίων, σχηματιζόντων ἐν συνεχόμενον στρῶμα, χρώματος λευκοκιτρίνου. (Εἰκ. 2a).

δ) Ἀριστερὸν τυφλόν: "Ἐν ψευδοφυμάτιον μεγέθους λεπτοκαρύου κατὰ



Εἰκὼν 2.

τὴν ἄκρα τούτου (Εἰκ. 1 καὶ 2β). Ἀπαντα τὰ ὑπόλοιπα συστήματα καὶ ὅργανα κατὰ φύσιν.

Αἱ καλλιέργειαι ἀπέδειξαν τὴν ὑπαρξίν τοῦ Asp. fumigatus.

2) Πειραματικὸς ἐνοφθαλμισμὸς ἐπὶ ἐμβρυοφόρων ὄῶν: Προέβημεν

εἰς τὸν ἐνοφθαλμισμὸν ἐπὶ τῆς χοριοαλλαντοϊδοῦς μεμβράνης ἐμβρυοφόρων ὥδην ἡλικίας 13—15—16 καὶ 17 ἡμερῶν, διὰ ποσότητος 0,20 c.c. τοῦ κάτωθι ἐνθέματος :

1,8 c.c. φυσιολογικὸς ὀρρός.

Εἰς κρίκος πλατίνης περιέχον σπόρους Asp. fumigatus.

8.000 U.O. πενικιλίνης καὶ

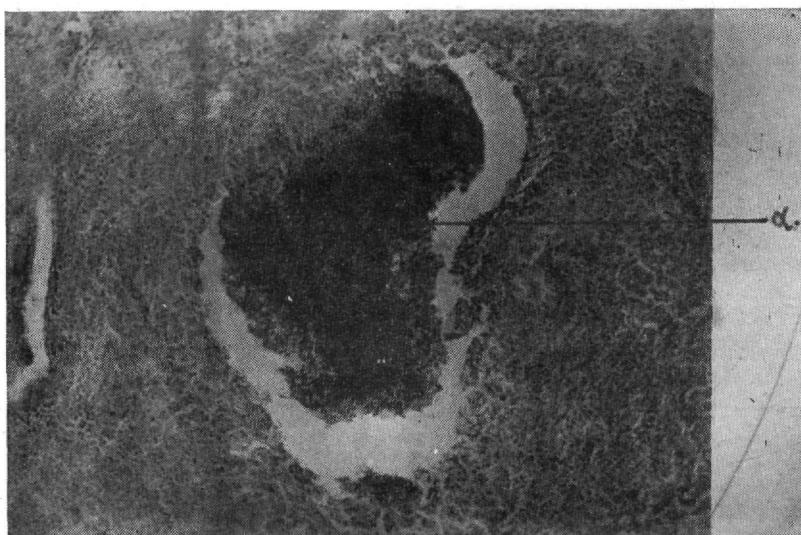
40 mg. στρεπτομυκίνης.

‘Ο ἐνοφθαλμισμὸς ἐγένετο μίαν ὥραν μετὰ τὴν ἀνάμιξιν τοῦ ἐνθέματος μετὰ τῶν ἀντιβιοτικῶν.

‘Ο υἱόνατος τῶν ἐμβρύων ἐπήρχετο ἐντὸς 48-72 ὥρων μὲ πλουσίαν ἀνάπτυξιν τοῦ μύκητος ἐπὶ τῆς χοριοαλλαντοειδοῦς μεμβράνης καὶ μὲ σηψαμικὰ φαινόμενα τῶν σπλάγχνων.

3) Ἀρατομο-παθολογικαὶ ἀλλοιώσεις. Τὸ ἀσπεργιλλικὸν ψευδοφυμάτιον ἀποτελεῖται ἐκ μιᾶς κεντρικῆς ὅμοιογενοῦς ζώνης, ἡ ωσινοφίλου, περιεχούσης πυρηνας τινὰς τῶν κυττάρων τοῦ παρεγχύματος τοῦ πνεύμονος, πέριξ δὲ ταύτης μίαν ζώνην ἀντιδράσεως τῶν περιβαλόντων ταύτην ἵστων μετὰ λευκοκυτταρικῆς διηθήσεως. Γιγαντοκύτταρα δὲν παρετηρήθησαν.

‘Η ὡς ἄνω ὑφὴ τοῦ ψευδο-φυματίου διεπιστώθη εἰς ἀπάσας τὰς ἴστολογικὰς τομὰς τὰς γενομένας ἐκ πνευμόνων ὀρνιθίων, ὃπου ἡ διάρκεια τῆς νόσου ἦτο σχετικῶς μεγάλη. Εἰς τὰς τομὰς πνευμόνων νεοσσῶν 10 ἡμέρων, εἰς τὴν ἀσπεργιλλικὴν δηλαδὴ πνευμονίαν τῶν ἀναθεραπήσαντων, ἡ ἴστολογικὴ ὑφὴ ἀλλάζει μορφήν. Διεπιστώθη δηλαδὴ ὅτι τὸ κέντρον τοῦ ψευδοφυματίου κατείχετο ὑπὸ συμπιλήματος μυκήτων—ἡ ωσινοφίλου—(φωτογρ. 3,α).



Εἰκὼν 3.—Ἀσπεργιλλικὸν ψευδοφυμάτιον πνεύμονος νεοσσοῦ Leghorn ἡλικίας 10 ἡμερῶν.

ἐνῷ αἱ πέριξ αὐτοῦ κυψελῆδες ἥσαν πλήρεις ἔξιδρώματος, τὰ δέ, μεταξὺ αὐτῶν αἷμοφόρα ἄγγεια ἥσαν ἐντόνως διηυρισμένα καὶ ὑπεραιμικά, (φωτογρ. 3,β).

Τελικά συμπεράσματα. Ἐκ τῆς ἀνωτέρῳ ἔργασίας προκύπτουν φρονοῦμεν τὰ κάτωθι συμπεράσματα :

α) Ἡ νόσος ἀσπεργίλλωσις τῶν δρυνίθων ὑφίσταται παρ' ἡμῖν.

β) Αὕτη παρατηρεῖται τόσον ἐπὶ τῶν νεοσσῶν ὑπὸ μορφὴν ἀσπεργίλλικῆς πνευμονίας τῶν ἀναθρεπτήρων, ὃσον καὶ ἐπὶ τῶν ἐνηλίκων δρυνίθων ὑπὸ μορφὴν γενικευμένης ἀσπεργιλλώσεως.

γ) Ἡ ἀσπεργίλλωσις παρ' ἡμῖν διφείλεται κυρίως μὲν εἰς τὸν *Aspergillus fumigatus*, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὸν *Aspergillus niger*.

δ) Ἐπετύχομεν τὴν καλλιέργειαν τῶν *Asp. Famigatus* καὶ *niger* ἐπὶ ἐμβρυοφόρων ὅῶν δρυνίθος ἥλικίας 13-15-16 καὶ 17 ἡμερῶν μὲ θανατηφόρον ἔκβασιν ἐντὸς 48 - 72 ὥρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Ἀραβαντίνος Α.: Εἰδικὴ Νοσολογία καὶ Θεραπευτική. Τομ. 1.
- 2) Asthana, R. P. (1944): Aspergillosis in fowls (Proc. Ind. Ac. Sci. 20 Sect. B., 43 - 47 in Vet. Bull. Vol. XV, 1945, p. 225, No 1384).
- 3) Batelli C., (1944): Avian aspergillosis in Eritrea (In Vet. Bull., 1946, Vol. XVI, p. 97).
- 4) Beaudette F. R.: Arpergillosis and parasitism in a Gull. (Journal Series of New Jersey Agric. Experiment Station, Rutgers University, Dep. of Poultry Hasbardry).
- 5) Clark D. S., Jones E. E., Crowl W. B., Ross F. K.: Aspergillosis in Newly Hatched Chicks (Journal of A.V.M.A. Vol. 124, No 923, Febr. 1954, p.116).
- 6) Dechambre E., Guillot C., Roth P., (1944): Cases of aspergillosis in caged birds (Bull. Ac. de France, 17, 369 - 371).
- 7) Jordan F. T. W.: The incidence of fungi in the lungs of Poultry. (The Brit. Vet. Bull., Vol. 110, No 1, Jan. 1954, p. 25).
- 8) Langeron M. (1945): Précis de mycologie.
- 9) Lesbouyries G. (1941): La pathologie des oiseaux.
- 10) Mantovani G., Alvoldi G.: La terapia streptomycinica della polmonite aspergilare nei polli (Atti della Sosietà Italiana delle scienze veterinarie. Vol. VI, 1952, p. 476 - 479).
- 11) Moore E. N.: Aspergillus Funigatus as a cause of Ophtalmatitis in Turkeys. (Poultry Science, Sept. 1953, Vol. 32, No 5, p. 796).
- 12) Neveu - Lemaire M. (1942): Précis de parasitologie vétérinaire.
- 13) Neumann L. G. (1941): Parasites et maladies parasitaires des oiseaux domestiques.
- 14) Weildlich N.: Avortement aspergillaire chez une vache et dermatose chez l'avorton. (Deutsche Tierärztliche Wochenschrift, 1952, 59, 279 in Recueil Med. Vét. No 6, 1953 p. 389).

RÉSUMÉ

L'aspergillose aviaire en Grèce

(Note préliminaire)

Par

C. Tarlatzis, A. Panetsos et P. Dragonas

L'aspergillose des volailles n'avait pas été rapportée en Grèce jusqu'au mois de Juin 1953, époque à laquelle les auteurs ont en l'occasion d'étudier les premiers cas observés aussi bien sur des poules Leghorn agées de 3 mois, que sur des poussins de 10-15 jours.

Sur les poules en question on a eu l'occasion de constater une aspergillose généralisée due à Asp. fumigatus et niger, tandisque sur les poussins on a observé une aspergillose exclusivement pulmonaire causée par Asp. fumigatus.

Les auteurs rapportent les résultats fructueux de l'inoculation des oeufs embryonnés de poules, qui sont tués en 48 - 72 heures, ainsi que de l'inoculation intraveineuse et souscutanée de poules à partir d'une culture de 48 heures.

Par contre, l'inoculation par insufflation intratrachéale n'a pas donné des résultats satisfaisants.

L'étude épizootologique a montré que l'infection était due à l'emploi de litière moisie.

ΜΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΦΙΛΑΡΙΑΚΗΣ ΤΕΝΟΝΤΙΤΙΔΟΣ ΙΠΠΟΥ (ΟΓΚΟΚΕΡΚΩΣΙΣ)

'Υ π δ

ΕΜΜ. ΜΑΤΘΑΙΑΚΗ καὶ ΘΕΟΦ. ΜΑΝΙΑ

Σκοπὸς τοῦ συμειώματος τούτου εἶναι νὰ καταστῇ γνωστὴ ἡ ὑπαρξίας παρὸν καὶ ἔτερας παρασιτικῆς νόσου τῶν μονόπλων, τῆς χρονίας τενοντίτιδος τῆς ὀφειλομένης εἰς τὸ παράσιτον τῆς οἰκογενείας τῶν φιλαριοειδῶν: *Onchocerca Reticulata*. Συνώνυμα: *Filaria Reticulata* καὶ *Spiraptera Reticulata*.

Δύο εἰδη τῆς οἰκογενείας ταύτης ἔχουν ἥδη σημειωθῆ ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τοῦ συναδέλφου Σ. Παπαδανίηλ: ἡ *Setaria Equina* εἰς ἐλυτροειδῆ ὄρχεος